

LBRIS

We know
books

David A. Andelman

LINIA ROȘIE

Diplomația, strategia și războaiele de mâine

Aprecieri pentru Linia roșie. Diplomația, strategia și războaiele de mâine.....	5
Prefață la ediția în limba română. Pledoarie pentru o educație geopolitică românească - cu un bun manual, în acest volum.....	15
Mulțumiri.....	23
Capitolul I PUNCTE DE APRINDERE.....	27
Capitolul II ORIGINI.....	55
Capitolul III PENINSULA COREEA: GATA DE ACȚIUNE.....	79
Capitolul IV CHINA: PE MALUL MĂRII FRUMOASE.....	121
Capitolul V DE LA UNIUNEA SOVIETICĂ LA IMPERIUL RUS.....	155
Capitolul VI MESOPOTAMIA: CRIMĂ & PEDEAPSĂ.....	195
Capitolul VII DE LA IRAN LA PERSIA ȘI ÎNAPOI.....	243
Capitolul VIII AFRICA: LEAGĂNUL LINIILOR.....	283
Capitolul IX LINII ETERNE.....	327
Coda.....	363
Europa.....	365
Orientul Mijlociu.....	370
Rusia și Imperiul ei.....	374
Asia.....	376
Africa.....	380
Note.....	387
Capitolul I: Puncte de aprindere.....	387
Capitolul II: Origini.....	388
Capitolul III: Peninsula Coreea, gata de acțiune.....	389
Capitolul IV: China, la malul Mării Frumose.....	393
Capitolul V: De la Uniunea Sovietică la Imperiul Rus.....	399
Capitolul VI: Mesopotamia. Crimă și pedeapsă.....	404

LIBRIS

We know
books

Capitolul VII: De la Persia la Iran și înapoi	409
Capitolul VIII: Africa, leagănul liniilor.....	416
Capitolul IX: Linii eterne	423
Coda.....	429
Credite pentru hărți și ilustrații.....	435
Index	437

Capitolul I

PUNCTE DE APRINDERE

În august 1983, am ajuns în Ciad, națiunea africană întinsă al cărei teritoriu este împărțit cu grijă între sudul vastului deșert Sahara și nordul junglei subsahariene. O linie care ar putea fi cu totul trasă cu un cuțit X-Acto taie în două această națiune remarcabilă. Dar acea linie a existat încă din timpul geologic. Era arșiță în acea vară, temperaturile din timpul zilei situându-se cu puțin sub 38 de grade, deoarece capitala Ciadului, N'Djamena, se află la doar 12 grade deasupra Ecuatorului. Misiunea mea pentru CBS News a fost să raportez despre un pericol diferit, mai modern – amenințarea mâinii de fier libiene, colonelul Muammar Gaddafi împingând sudul ținuturilor sale sahariene peste o linie figurativă în nisip pe care președintele francez François Mitterrand o trasase și promisese să o aperse cu un număr de aliați ai Franței în Africa. Impulsurile iredentiste ale unui Gaddafi expansionist trebuie să fie reținute – împiedicate să iasă din granițele sale și să se extindă, dar fără control, în inima continentului african.

Această linie, care împărțea nordul de sud, deșertul de junglă, linia pe care Gaddafi nu trebuie să o traverseze, cel puțin nu fără a plăti un cost substanțial, era un tip de linie roșie dintre cele mai periculoase. Această carte este povestea acestor tipuri de bariere – fizice, diplomatice, militare și adesea existențiale – care au proliferat de-a lungul anilor pe fiecare continent și au atins un vârf toxic ca număr și virulență în acest moment al istoriei. Nu au existat atât de multe linii roșii în niciun moment al istoriei ca astăzi. O parte a acestei responsabilități trebuie să revină președintelui american, Donald Trump. Însă abordarea lui adesea prea don-quistotescă a problemelor internaționale nu ar trebui să fie îmbrățișată de dușmanii săi ca singura explicație pentru multe dintre aceste construcții dăunătoare. Însăși natura lor pare să fie prost înțeleasă de conducători și guverne care le-au adus la viață.

În ultima jumătate de secol, am vizitat multe astfel de regiuni de pe cinci continente, am raportat despre anatomia lor și jucătorii care le-au animat. Examinând originile, structura și planul lor, am putea avea o înțelegere mai bună a acelor puțini care au reușit și prea mulți care au eșuat. Și am putea sugera câteva ghiduri pentru a identifica care sunt cele mai susceptibile de a-și îndeplini misiunea și care sunt destinate să ducă doar la rezultate nocive.

În cele două luni pe care le-am petrecut în Ciad, acest tărâm asediat și suferind, avioanele de război ale lui Gaddafi au bombardat oaza Faya-Largeau, adânc în regiunea sahariară a Ciadului, înconjurată de deșertul torid, apoi au preluat rapid controlul asupra orașului. Dar forțele sale terestre s-au înfrânat să avanseze mai departe spre sud, pentru a prelua un detașament comun al trupelor din Ciad, francezi și zairezi care își trasaseră propria linie roșie pe care erau clar pregătiți să o apere, chiar și în cele mai cumplite condiții. Pentru un sens al naturii acestui teritoriu contestat, camerele noastre electronice Sony și Ikegami erau inutile în căldura asemănătoare cuptorului a oazei Faya, ale cărei temperaturi la umbră în timpul zilei atingeau adesea 43 grade și rămâneau constante, deși în Sahara însăși, temperaturile din timpul zilei atins și 58 de grade. Erik Durschmied, cameramanul de film independent pe care l-am trimis, mi-a spus mai târziu că, dacă nu-și păstrează pelicula de film la umbră, devine atât de fierbinte, încât emulsia s-ar evapora. La 805 km spre sud, dincolo de căldura furioasă a Saharei, într-un cantonament militar francez la marginea capitalei N'Djamena, și-au stabilit tabăra forțele Legiunii Străine și, cu scopul de a-i arăta lui Gaddafi exact cu ceea ce s-ar putea confrunta, nu aveau rezerve cu privire la defilarea puterii lor armate în fața jurnaliștilor occidentali. În câteva zile, cea mai mare parte a acestora se mutase în deșertul de la sud de Faya pentru a înfrunta forțele lui Gaddafi și pentru a-i împiedica înaintarea.

Pe 20 august, am primit un pont la nenorocitul de hotel, fără aer condiționat, unde am împărțit locuința cu gândaci mari care ar fi putut fi ușor înșeuaiți și aruncați afară din cameră, că Mobutu venea în oraș. Ambasadorul american Peter Moffat a aflat despre vizită abia la 6.30 în acea dimineață, dintr-o emisiune de radio pe care o auzise un lucrător de la ambasadă. Mobutu Sese Seko a fost ultimul titan al Africii. În momentul în care a pătruns în atenția mea, el deținea deja o putere necontestată asupra Republicii Democratice Congo (pe care o redenumise Zair) timp de aproape un sfert de secol de când a demis, apoi a aranjat executarea președintelui ales democratic Patrice Lumumba. Mobutu va rămâne la putere încă paisprezece ani după vizita sa în Ciad. Deși era aproape de China și s-a angajat să elimine toate vestigiile de influență colonială din națiunea sa, care până la independența sa fusese cunoscută sub numele de Congo Belgian, poziția sa hotărâtă antisovietică l-a făcut îndrăgît în Belgia și Statele Unite, ca să nu mai vorbim de Franța. Așadar, nu a fost deloc surprinzător că va apărea brusc la N'Djamena pentru a sprijini un autocrat vecin – președintele Ciadului, Hissene Habré – care la rândul său era sprijinit de președintele Franței, dar care, mai presus de toate, fusese sfidat de dușmanul de moarte al lui Mobutu, colonelul Gaddafi. La urma urmei, colonelul îi îndemnase pe

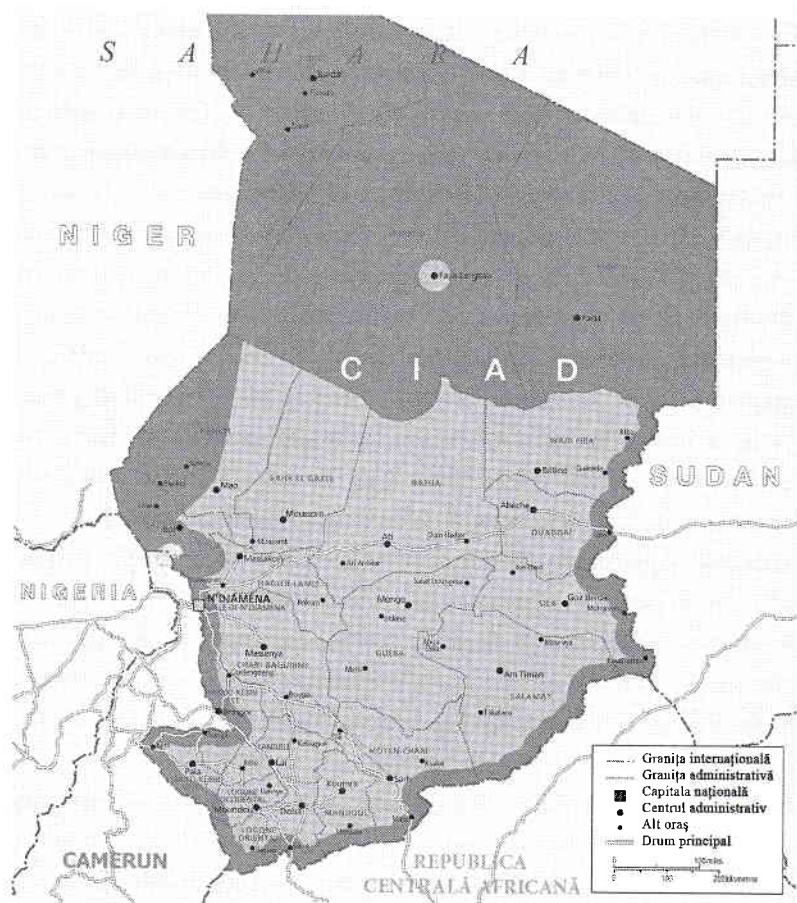
camerijii lui Mobutu să se mobilizeze și să-și destituie conducătorul. Gaddafi avea în mod clar planuri în întreaga regiune – indiferent dacă ar conduce sau influența, el părea oarecum indiferent. Avionul DC-10 al lui Mobutu a aterizat dimineața târziu – întregul exercițiu a fost clar programat pentru a face difuzări de știri de seară în rețea în Europa și Statele Unite. Și într-adevăr, din momentul în care a ieșit pe ușă, îmbrăcat într-o tunică întunecată, cu pălărie din piele de leopard și cu ochelari de soare mari, a fost teatru pur. Habré, care aștepta la piciorul scării după ce avionul se oprise, era îmbrăcat din cap până în picioare în alb. La capătul unui covor roșu lung se afla imensul Jeep personal al lui Mobutu, personalizat cu anvelope mai înalte decât mine. Cei doi s-au urcat în acest vehicul gigantic și s-au îndreptat încet spre oraș. Încet, pentru că, alergând înainte, exista o gardă de onoare în uniforme militare de camuflaj, cântând ritmic Mo-BU-tu, Mo-BU-tu, Mo-BU-tu – o cântare preluată de mulțimile care i-au aliniat traseul. Mobutu, stând în picioare în Jeep, învărtind un enorm baston sculptat, fără să zâmbească, a ridicat bastonul în semn de salut fanilor lui aparent adoratori.

- “Am venit să arăt că Ciadul nu este singur”, a declarat Mobutu alături de președintele Habré pentru parada lor prin centrul orașului.

Dincolo de declarația sa, Mobutu își arătase deja sprijinul. Trimisese vreo 2000 de soldați zairezi care se uniseră cu miile de legionari francezi pentru a înființa un perimetru defensiv la sud de Faya și care reprezenta cel mai îndepărtat avans în țară de către forțele libiene. Mobutu a petrecut doar două ore în Ciad, înainte de a pleca la Roma, unul dintre locurile sale preferate de cumpărături, unde îi plăcea să cheltuiască cantități substanțiale din miliardele de dolari pe care le-a prădat din trezoreria țării sale.

În cele din urmă, Gaddafi a bătut în retragere la nord de paralela 15 – linia pe care Mitterrand și Mobutu erau clar hotărâți să apere, care era, de asemenea, din întâmplare, cea mai îndepărtată rază de acțiune a avioanelor libiene pe care o puteau gestiona într-o singură ieșire. Deși liderul libian nu a ezitat să încerce din nou în mai multe rânduri să o străpungă, francezii au trimis în cele din urmă cel mai puternic semnal posibil în 1986, când propriile avioane de război au bombardat pista Ouadi Doum la nord-est de Faya-Largeau, în nordul Ciadului, pe care Gaddafi o construise în mod expres pentru raidurile sale. Mesaj expediat și primit. Peste tot, linia a ținut. Dar acestea erau vremuri mult mai simple. Nu existau rețele teroriste globale reale. Câțiva dictatori, precum Mobutu, fuseseră la putere suficient de mult timp pentru a afla limitele puterii lor nelegiuite și, în afară de Gaddafi, au reușit să-și împiedice îndemnul expansioniste. Acele națiuni occidentale cu rădăcini îndelungate și profunde în trecutul colonial au putut să-și exercite paternalismul, în acest caz definitiv, și când o linie roșie părea necesară ca în Ciad, puterile geopolitice care

existau au putut să o identifice, să o stabilească și să o apere. Și când nevoia nu mai exista, s-a renunțat la linie.

Paralela 15 a Ciadului care împarte națiunea, aproximativ, între deșerturile sahariene la nord și sub-sahariene la sud, cu oaza Faya Largeau situată la nord.

Acum 30 de ani, existau, în consecință, dar două astfel de linii pe continentul african. Una înconjura Libia și regimul dăunător a lui Gaddafi. Președintele Ronald Reagan a ordonat avioanelor de război americane să bombardeze Tripoli în 1986, într-o încercare reușită, în cele din urmă, de a înlătura ambițiile nucleare ale lui Gaddafi, după un deceniu învăluit de o linie roșie controlată în mare parte de forțele americane cu asistență britanică și franceză. Cele două linii care înconjurau Libia și Ciadul în urmă cu 30 de ani s-au transformat astăzi într-o întreagă pânză de păianjen, o rețea de linii, deseori încrucișate, prin și peste o duzină de națiuni din Africa Centrală. Cel puțin 6.298.812 kilometri pătrați și 278.030.000 de persoane

sunt astăzi acoperite de linii roșii care s-au dezvoltat în mare parte de la începutul acestui mileniu și de la sosirea unei serii de grupări teroriste. Nigeria are propria colecție de bariere între teritoriile în care, din 2002, Boko Haram a funcționat cu virtuală impunitate. Toate aceste linii roșii asortate trebuie să fie patrule și susținute – totuși inconsistent – de forțe militare enorme, conducând în 2007 la crearea AFRICOM, cea mai recentă structură regională de comandă militară a SUA care cuprinde prima bază militară din lume bazată complet pe drone. Această facilitate administrată de americani este situată în Niger, care a devenit intersecția luptei împotriva jihadiștilor din Africa.

Sursa acestor rețele periculoase de linii roșii a ajuns să definească noua ordine mondială. Propulsate prea des de ignoranța și de umilința celor care le-au așezat, la mii de kilometri distanță, pe hărțile pe care nu le-au recunoscut cu ușurință, astfel de linii au transformat viețile unui număr mare de oameni ale căror limbi, ritualuri, speranțe și aspirații sunt greu de înțeles sau apreciat de cei care au căutat să le definească. În această privință, cel puțin, nu erau diferiți de stăpânii universului de la începutul secolului al XX-lea. Acești lideri ignoranți și prost sfătuiți ai aliaților victorioși ai Primului Război Mondial, așa cum am descris-o în ultima mea carte, *A Shattered Peace: Versailles 1919 and the Price We Pay Today*, au stabilit bazele multor dintre aceste regiuni la Paris în 1919, unde au redactat Tratatul de la Versailles. Unele dintre liniile pe care le-au tras au fost granițe reale, naționale, care trebuiau patrule și apărate de legiuni de bărbați și femei înarmați. Dar multe, deși nu le-au numit așa, erau liniile roșii pe care oamenii de stat și războinicii de astăzi le-ar recunoaște cu ușurință.

*

Dacă în secolul trecut a existat un singur cel mai remarcabil și cel mai puțin vestit gambit politic și diplomatic, impus de dominația militară și garantat prin hotărâre și smulgere, aceasta este „**linia roșie**”. Este un concept înrădăcinat adânc în istoria omenirii, din vremurile biblice. Proverbiala „**linie în nisip**” a fost trasată tot mai mult, adesea cu rezultate catastrofale, pe aproape fiecare continent. Treceți peste această linie – la propriu sau la figurat – și suportați consecințele. Sau nu. O linie în nisip a provocat prima lansare pe scară largă din istorie a rachetelor avansate de croazieră, de Donald Trump, în Siria. Altele au condus la intervenții rusești de la Crimeea până la Eufrat. Și amenințările atârnă astăzi asupra capetelor noastre – arsenale nucleare, reale sau anticipate, ale Coreei de Nord și Iranului; expansiunea chineză peste Marea Chinei de Sud; rânjirea rusească pentru teritoriile pierdute din Ucraina până în Marea Baltică; provinciile Helmand și Kandahar din Afganistan, contestate vehement de-a lungul Hindu-Kush-ului până în Pakistan; ca să nu mai

vorbim de o gamă largă din Africa subsahariană, unde teroriștii nou-veniți amenință o metastabilitate menținută timp de secole de către triburile nomade. Într-adevăr, există mai multe astfel de linii roșii, invocate ca efect – și în mare măsură ineficiente și ignorate în mod periculos – existente mai mult în prezent decât în orice alt moment al istoriei. O numărătoare conservatoare sugerează cel puțin patruzeci la nivel mondial și se înmulțesc pe fiecare continent. Iar această oribilă realitate geopolitică poate fi așezată cel mai direct la picioarele unui singur om: Donald Trump. Președintele american, indiferent dacă este vorba de ignoranță, intoleranță sau pur și simplu încredere exagerată în sine, a fost responsabil pentru proliferarea unor astfel de provocări metastabile pentru ordinea mondială, regională sau locală. Mulți oameni de știință numesc acest lucru „**diplomație coercitivă**”. Acesta este un termen politic pentru o armă încărcată la capul cuiva de la care vrei ceva sau mai des o abținere de la o acțiune evidentă care pare să aibă consecințe potențial dăunătoare. Dar, dacă este deficitară, această inacțiune se poate dovedi a fi mai ruinătoare decât dacă arma nu ar fi fost ținută niciodată la cap, linia roșie nu s-a stabilit niciodată.

Pentru a înțelege amploarea provocării, trebuie să înțelegem de la început scala problemei, densitatea rețelelor care există astăzi, modul în care au evoluat și, în special, câți indivizi sunt afectați direct de stabilirea lor. Dar ar trebui să fie evaluate, mai ales, de succesul sau eșecul lor. Să le examinăm regiune cu regiune și să luăm ca interval de timp ultimii 35 de ani, din 1985 până în prezent.

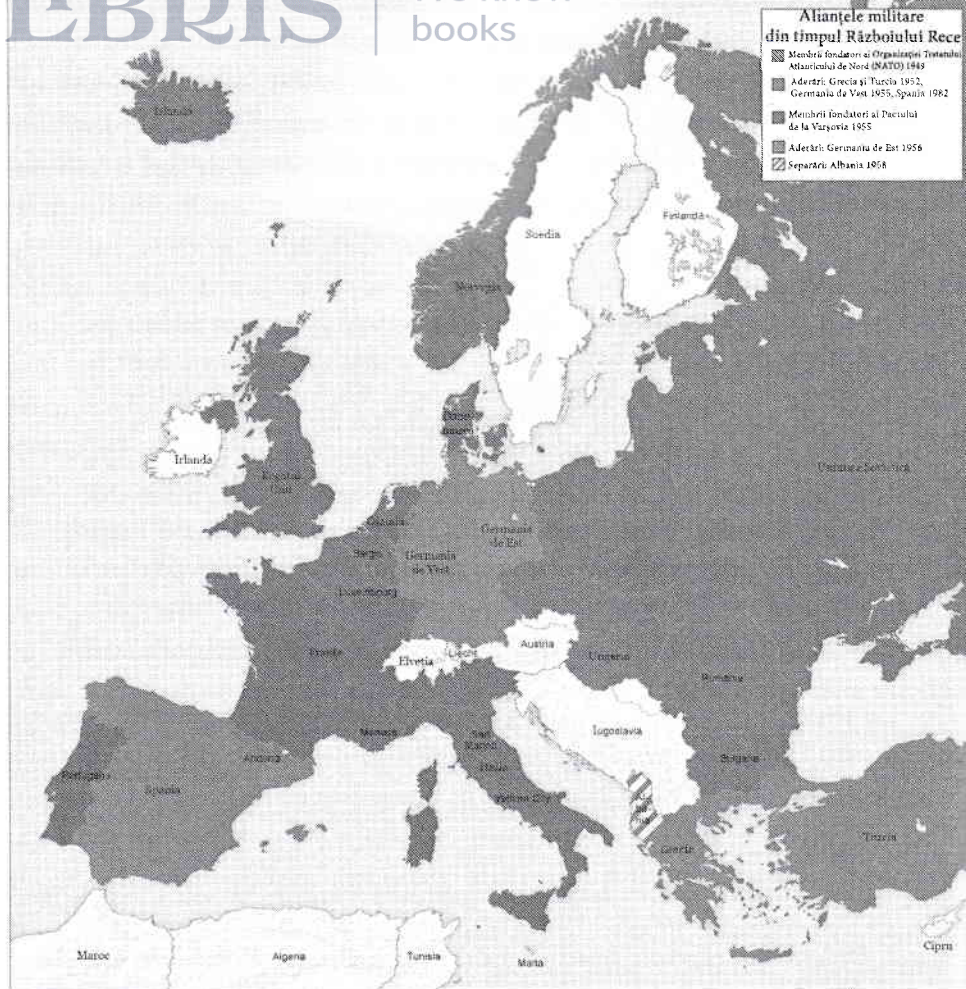
În 1985, lumea era foarte diferită față de astăzi. Au fost ultimii ani ai comunismului împotriva capitalismului ca forță conducătoare supremă, cu o putere dominantă de fiecare parte – Uniunea Sovietică și, respectiv, Statele Unite. Dar, în același timp, ultimii ani ai Distrugerii Reciproce Asigurate (DRA) au asigurat pacea mondială. Distrugerea Reciprocă Asigurată se referă la capacitatea arsenalului nuclear al unei puteri de a fi în măsură să reziste la o primă lovitură de arme nucleare și să riposteze, distrugând-o total pe cealaltă. Această linie roșie supremă a fost trasă din momentul în care Uniunea Sovietică s-a alăturat clubului nuclear, după Statele Unite, până astăzi singura putere care a dezlănțuit vreodată o armă nucleară împotriva unui inamic. La vârful puterii, Uniunea Sovietică și națiunile aliate ale Pactului de la Varșovia au ocupat întregul teritoriu de la Europa de Est și Centrală până în Eurasia și Pacific. NATO a ocupat o mare parte din continentul european rămas și America de Nord. Pentru Winston Churchill, la 5 martie 1946, exista o Cortină de Fier: „De la Stettin din Marea Baltică până la Trieste în Marea Adriatică, o cortină de fier a căzut pe tot continentul”. Dar ceea ce este adesea ignorat despre discursul de deschidere al lui Churchill la Westminster College din Fulton, Missouri,

IBRIS | We know
 „...marele prim-ministru britanic din timpul războiului care descrie celelalte provocări care au constituit efectiv o rețea de linii roșii în Europa.

„Statele Unite se află în acest moment în vârful puterii mondiale, a proclamat Churchill. Este un moment solemn pentru democrația americană. Căci cu întâietate a puterii se alătură și o terifiantă responsabilitate pentru viitor.” Apoi el a continuat să definească această viitoare responsabilitate și provocările sale, în Europa și nu numai:

„Turcia și Persia [Iranul] sunt ambele profund alarmate și deranjate de afirmațiile care le sunt aduse și de presiunea exercitată de guvernul de la Moscova. Rușii din Berlin încearcă să construiască un partid cvasi-comunist în zona lor de ocupație germană... În Italia, Partidul Comunist este serios îngreunat de nevoia de a susține pretențiile mareșalului Tito, pregătit de comuniști, asupra fostului teritoriu italian aflat în fruntea Adriaticii. Cu toate acestea, viitorul Italiei stă în balanță. Din nou, nu ne putem imagina o Europă regenerată fără o Franță puternică. Toată viața mea publică am lucrat pentru o Franță puternică și nu mi-am pierdut niciodată credința în destinul ei, nici măcar în cele mai întunecate ore. Nu voi pierde credința acum”.

Cu toate acestea, într-un număr mare de țări, departe de frontierele rusești și din întreaga lume, se stabilește a cincea coloană comunistă și funcționează în unitate completă și ascultare absolută a direcțiilor pe care le primesc de la centrul comunist. Churchill a încheiat afirmând că „nu credea că Rusia sovietică dorește războiul. Ceea ce doresc sunt roadele războiului și extinderea nedeterminată a puterii și doctrinelor lor.” Apoi el a stabilit ceea ce a devenit efectiv un regim de linii pe care NATO și Statele Unite le vor controla de acum înainte, chiar din acel moment. *„Dificultățile și pericolele noastre nu vor fi eliminate prin ignorarea lor. Ele nu vor fi eliminate prin simpla așteptare pentru a vedea ce se întâmplă; nici nu vor fi înlăturate printr-o politică de conciliere, a declarat el. Din ceea ce am văzut la prietenii și aliații noștri ruși în timpul războiului, sunt convins că nu există nimic pe care să-l admire mai mult ca forța și nu există nimic pentru care să aibă mai puțin respect decât slăbiciunea, în special slăbiciunea militară. Din acest motiv, vechea doctrină a unui echilibru de forțe este insondabil.”* Desigur, când Churchill a vorbit, Uniunea Sovietică era încă la trei ani distanță de primul său test de bombă nucleară. America era singura energie nucleară și, aparent, garantul final al fiecărei mici rețele de linii roșii din Europa.

Europa împărțită de la est la vest, Pactul de la Varșovia și NATO, unde Cortina de Fier a lui Churchill a împărțit continentul.

Pentru a le patrula, Churchill a propus în continuare crearea „unei forțe armate internaționale” sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite nou create. Desigur, știm astăzi că a fost cu totul fantezist în presupusa sa cerință ca națiunile să cedeze controlul asupra forțelor lor armate și, probabil, asupra securității lor naționale oricărei organizații dincolo de controlul imediat al acelei națiuni – cu alte cuvinte, renunțând la inima suveranității lor naționale pentru străini. Dincolo de granițele NATO, nicio putere nu a avut vreodată capacitatea de a stabili o rețea de linie roșie cu putere comparabilă sau toxicitate potențială cu cea a Alianței Atlanticului. În Asia, în 1985, exista o linie veche de 32 de ani, care împărțea nordul de sud a Peninsulei Coreea. A existat o linie de-a lungul strâmtorii Taiwanului de când naționaliștii

conduși de generalul Chiang Kai-shek au fugit în insula Taiwan din China continentală în 1949, care a servit ca scânteie în numeroase ocazii de atunci și rămâne un punct de dispută astăzi. Au existat câteva linii roșii localizate împrăștiat pe insula indoneziană Timor și Noua Guinee. Dar chiar și în 1985, China nu apăruse încă pe lume, sau chiar pe scena regională, ca o putere care încearcă să exercite tipul de hegemonie pe care o revendică astăzi.

China, într-un efort de a-și extinde propriile orizonturi teritoriale, a început să construiască insule artificiale, fortificând în același timp numeroase insule existente, atoli și diverse bunuri imobiliare născute în ocean în Marea Chinei de Sud, fiecare cu perimetre defensive militarizate care îi provoacă pe alții să le treacă. Acestea includ Insulele Spratly (mai puțin de 490 de acri de teren împrăștiati pe 424.758 kilometri pătrați de apă) și Insulele Paracel (130 mici insulițe de corali și recife cu abia 8 kilometri pătrați de teritoriu într-o zonă de 15.022 kilometri pătrați), diferite locații în Golful Tonkin din Indochina, Insulele Natuna, revendicate de mult de Indonezia, care, alături de Filipine, nu a fost reticentă în a-și stabili propriile linii roșii și, cu ajutorul forțelor aeriene și navale americane, le controlează. Fiecare, în virtutea revendicărilor potențial letale chineze concurente, este înconjurată sau străbătută de una sau mai multe astfel de linii, în funcție de națiunile care ar putea efectiv să pretindă.

Oricare dintre acestea ar putea servi drept puncte de aprindere, iar Statele Unite, prin intermediul vizitelor maritime și aeriene sau al zborurilor repetate, au încercat să stabilească linii roșii în același timp în care China încearcă să-și extindă și să-și cimenteze propria suveranitate.

În Orientul Mijlociu, o creștere organică similară a acestor limite s-a dezvoltat în ultimii 35 de ani. În 1985, o mână de astfel de linii clar definite a persistat chiar după al Doilea Război Mondial. Palestinienii și israelienii s-au luptat în Gaza și Cisiordania. Kurzii au încălecat frontierele Turciei, Irakului și Siriei. Și întrucât criza ostaticilor din Iran, care s-a soluționat în 1981, a fost încă o amintire proaspătă pentru cei 52 de americani deținuți timp de 444 de zile în sediul ambasadei americane la Teheran, Iranul a fost o linie roșie în sine. Astăzi, aceste linii acoperă cel puțin 288 de milioane de oameni din șapte țări, străbătând peste 5,6 milioane de kilometri pătrați în Orientul Mijlociu.

Aceste linii, adesea destul de literalmente în nisip, au generat războaie în curs de desfășurare între israelieni și palestinieni, yemeniți și houthi (efectiv surogate, respectiv, pentru Arabia Saudită și Iran). Statele Unite și Rusia și-au ales părțile acolo, precum și în Siria și Irak, stabilindu-și în consecință propriile limite cu impact letal. În Yemen, peste 70.000 de persoane au murit din ianuarie 2016; până la 570.000 în Siria; 460.000 în Irak; în conflictul palestinian-israelian, cel puțin 1.200

de israelieni și 9.500 de palestinieni au fost uciși în conflicte chiar din anul 2000. În același timp, astfel de conflicte au creat un vast corp de persoane strămutate și emigranți. Consiliul Național de Informații al Statelor Unite a estimat că în acest secol au fost creați cel puțin 244 de milioane de emigranți internaționali, dintre care 65 de milioane sunt persoane strămutate forțat. Multe dintre acestea au fost obligate să traverseze un număr de linii roșii, adesea cu teamă directă pentru viața lor, pentru a ajunge la orice aparență de siguranță, creând în acest proces poveri imense asupra multor națiuni care au stabilit sau au sprijinit construirea barierelor, reale sau figurative, care i-a trimis în călătorie.

*

Deci ce s-a schimbat în această lume pentru a trasa mai multe linii roșii decât acum o treime de secol sau pentru a-i conduce pe atât de mulți politicieni, adesea cu un capriciu aparent, să creeze astfel de bariere care au lăsat atât de mulți morți în urma lor? Cum s-a schimbat chimia solului politic, diplomatic sau militar atât de radical pentru a deveni mai hrănitoare ca să încolțască astfel de linii?

În cele mai bune cazuri, fiecare ar trebui să fie un talisman al păcii, prosperității și stabilității și, atunci când este convenit de toate părțile, s-a dovedit adesea că generează astfel de rezultate. Este o versiune pe scară largă a maximei „gardurile bune fac vecinii buni”. Totuși, de prea multe ori, au oferit pur și simplu prevestiri pentru rea-voință, violență și instabilitate. Există, desigur, multe forțe care acționează în stabilirea și aplicarea liniilor roșii – unele direct relevante, inclusiv insurecțiile, războaiele dintre națiuni, confiscările bruște și neașteptate ale teritoriilor și dorința sau nevoia de resurse naturale. Opinia publică, în special în democrații, este adesea un motivator esențial. Dacă diferitele permutări posibile nu sunt vizibile în mod clar atunci când linia din nisip este trasată, aceasta poate deveni brusc definită ulterior atunci când vine vorba de apărarea acesteia. Acesta a fost cu siguranță cazul liniei siriene a lui Barack Obama. Obama a fost un președinte sensibil în mod unic la derivațiile și nuanțele opiniei publice. Este ceea ce, în mai multe rânduri, l-a împiedicat să ia măsuri, cu rezultate oribile. Aceleași curente de opinie publică trebuie jucate sau rezistate atunci când este necesar. Adesea publicul nu poate anticipa nicio mișcare pe tabloul de șah geopolitic. Dar piesele se mișcă, de fapt, în trei dimensiuni, cu multe mișcări înainte. Liderul abil poate juca cu pricepere astfel de jocuri. Și apoi sunt cei care nici nu înțeleg regulile jocului, darămite mișcările complicate care pot duce la succes – sau mai rău, cei cărora nu le pasă. Nu este surprinzător, dar adesea aproape necunoscut chiar și pentru liderii care doresc să ridice o linie roșie – sau o rețea a acestora, așa cum se întâmplă mai des astăzi – a crescut un întreg corpus de drept internațional care ar trebui să contribuie la